

Moderne tijd

14 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Uit de beschrijving van de (te kleine) woning in de bron blijkt de grote woningnood in de steden, die is ontstaan door de trek naar de steden van grote aantallen arbeiders (die werd veroorzaakt door de Industriële Revolutie) 2
- De slechte/ongezonde huisvesting zoals in de bron beschreven leidde tot discussies over de noodzaak tot verbetering van de levensomstandigheden van arbeiders (de discussies over de sociale kwestie) 2

Opmerking

Alleen voor de combinatie van een voorbeeld uit de bron met een juiste uitleg van het verband met de genoemde ontwikkeling, worden 2 scorepunten toegekend.

15 maximumscore 3

Kern van een juist antwoord is:

Deze prentbriefkaart past

- niet bij de Alliantiepolitiek van Bismarck (1), omdat Bismarck er juist naar streeft de jonge Duitse staat te beschermen door bondgenootschappen (deze viering zou de verhouding met het buitenland kunnen schaden) 1
- niet bij de *Weltpolitik* van Wilhelm II (2), omdat die vooral gericht is op het verkrijgen van kolonies voor Duitsland buiten Europa 1
- of
- wel bij de *Weltpolitik* van Wilhelm II (2), door het triomfalistische/agressieve karakter van de viering 1
- wel bij het Duits nationalisme voor de Eerste Wereldoorlog (3), want met deze kaart willen de Duitsers laten zien dat ze trots zijn de Fransen te hebben verslagen 1

Vraag	Antwoord	Scores
16	<p>maximumscore 3</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • fragment A afkomstig is van een rooms-katholieke partij, want zij geven de paus (de leider van de rooms-katholieke kerk) een belangrijke rol bij de ontwapening • fragment B afkomstig is van een socialistische partij, want zij geven de grootkapitalisten de schuld van de oorlog. Socialisten zien privébezit van productiemiddelen/het kapitalisme als de bron van alle kwaad • fragment C afkomstig is van een liberale partij, want zij willen na de oorlog de staatsinmenging verminderen / een politiek van vrijhandel voeren 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
17	<p>maximumscore 2</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • alle partijen ontwapening als oplossing zien • waaruit blijkt dat zij de wapenwedloop/het militarisme zien als oorzaak voor het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog 	<p>1</p> <p>1</p>
18	<p>maximumscore 2</p> <p>In een juist antwoord wordt met een voorbeeld uitgelegd dat de burgerbevolking sterk te lijden had onder de oorlogsvoering, bijvoorbeeld: Door de geallieerde/Britse blokkade kwam er in Duitsland een steeds nijpender gebrek aan voedsel voor de burgerbevolking.</p> <p><i>Opmerking</i> <i>Alleen als er een historisch juist voorbeeld uit de Eerste Wereldoorlog wordt gegeven, worden scorepunten toegekend.</i></p>	
19	<p>maximumscore 6</p> <p>In een juist antwoord wordt elke factor op een juiste manier in verband gebracht met de opkomst van de NSDAP, bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het Vredesverdrag van Versailles was voor veel Duitsers onaanvaardbaar/onevenredig zwaar • De NSDAP beloofde dit verdrag te laten herzien / niet uit te voeren • De Beurskrach leidde tot veel werkloosheid en armoede in Duitsland • De NSDAP beloofde werkgelegenheid / beloofde het liberale kapitalisme te beteugelen • De politieke verdeeldheid van de Republiek van Weimar zorgde voor politieke instabiliteit • de NSDAP beloofde dat een sterke leider daar een einde aan zou maken 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
20	<p>maximumscore 3</p> <p>Kern van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jordaan zet op de gebouwen in de prent 'gevangenis' / 'concentratiekamp' (waarvan Dachau het eerste is) 1 • Uit de weergave van Hitler met lemen voeten / als een instabiel/wankel standbeeld dat gesteund moet worden, blijkt dat Jordaan de mening weergeeft dat het Hitlerbewind (snel) zal instorten / zich niet zal kunnen handhaven / zich alleen kan handhaven met terreur en propaganda 2 <p><i>Opmerking</i> Alleen met een juiste verwijzing naar de bron worden scorepunten toegekend.</p>	
21	<p>maximumscore 2</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat de rassenleer van de nazi's leidde tot een soepele behandeling bij de 'Arische broedervolken' in Noord- en West-Europa, en tot genocide in Oost-Europa, waar volgens hen <i>Untermenschen</i> leefden.</p>	
22	<p>maximumscore 2</p> <p>De juiste volgorde is: 5, 2, 4, 6, 1, 3</p> <p><i>Opmerking</i> Als door het weglaten van één foutief geplaatst nummer een verder foutloze reeks ontstaat, wordt 1 scorepunt toegekend.</p>	
23	<p>maximumscore 2</p> <p>Kern van een juist antwoord is: Het Marshallplan droeg bij aan</p> <ul style="list-style-type: none"> • de deling van Europa (in twee ideologische machtsblokken) doordat alleen Europese landen die in de Amerikaanse invloedssfeer lagen Marshallhulp ontvingen / doordat de landen in de invloedssfeer van de Sovjet-Unie de Marshallhulp moesten afwijzen 1 • de eenwording van West-Europa doordat West-Europese landen (onder druk van de Verenigde Staten) moesten samenwerken in het kader van deze hulp 1 	
24	<p>maximumscore 2</p> <p>Kern van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De Sovjet-Unie is verantwoordelijk voor het oplopen van de spanning, omdat die in Oost-Europa imperialistisch te werk gaat 1 • De Verenigde Staten zijn verantwoordelijk voor het oplopen van de spanning, omdat zij ongehoord machtig zijn geworden / zich arrogant opstellen / ingrijpen in Europa 1 	

Vraag	Antwoord	Scores
25	<p>maximumscore 4</p> <p>Kern van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Door het afbeelden van Frankrijk dat zorgelijk kijkt naar de Duitse <i>Wehrmacht</i> (hond) 1 • laat de tekenaar de traditionele Frans-Duitse tegenstelling zien / laat de tekenaar de Franse angst (sinds de Frans-Duitse oorlog) voor een militair sterk Duitsland zien 1 • Door het afbeelden van de ketting die de Duitse <i>Wehrmacht</i> in bedwang moet houden met papieren schakels (waarborgen) 1 • laat de tekenaar zien dat Duitsland nog steeds gevaarlijk is 1 <p>of</p> <ul style="list-style-type: none"> • Door het dollarteken dat de hond aan de leiband houdt 1 • laat de tekenaar zien dat dit een Amerikaans plan is waarbij de Duitse herbewapening niet in de hand kan worden gehouden / waarbij Amerikaanse (kapitalistische) belangen een rol spelen 1 	
26	<p>maximumscore 3</p> <p>Kern van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De Sovjet-Unie stond in 1989 de invoering van een meerpartijendemocratie wel toe / maakte in 1968 een einde aan de Praagse Lente 1 • In 1968 werden politieke hervormingen in een communistisch land door de Sovjet-Unie nog gezien als een gevaar voor de overheersende positie van de communistische partij / was de Brezjnev-doctrine van kracht 1 • In 1989 werden politieke hervormingen juist aangemoedigd door de Sovjet-Unie door het beleid van Gorbatsjov / werd de Brezjnev-doctrine losgelaten 1 	
27	<p>maximumscore 2</p> <p>Kern van een juist antwoord is:</p> <p>De journaliste beschrijft het opkomen van de supermarkten / het ontstaan van een consumptiemaatschappij, wat past bij 'de toenemende welvaart vanaf de jaren zestig'.</p>	